

Kustannustehokkuuden huomioiminen TE-uudistuksessa

Kh 12.08.2024 § 159
120/01.04.00/2023
Valmistelija

Vs. hallintojohtaja Vuokko Mölsä
puh. 044 4491 202
vuokko.molsa@ruokolahti.fi

Vuoden 2025 alusta kuntien vastuu työllisyyden sekä elinvoimapalveluiden järjestämisestä laajenee. Ruokolahti on osa Etelä-Karjalan työllisyysaluetta, jonka vastuukuntana toimii Lappeenrannan kaupunki. Työvoimapalvelujen järjestäminen ja niihin liittyvien palvelujen hoitaminen on kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus on yleiskatteisessa valtionosuudessa.

Etelä-Karjalassa on tehty lakisääteinen yhteistoimintasopimus yhteisestä toimielimestä Etelä-Karjalan kuntien työvoimapalvelujen ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisessa (KV 26.9.2023 § 54). Etelä-Karjalan kunnat muodostavat sopimuksella yhteistoiminta-alueen eli työllisyysalueen, jonka yhteisenä toimielimenä toimii Lappeenrannan kaupunginhallituksen alainen Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakunta. Lautakunnan alaisena työvoimaviranomaisena toimii Etelä-Karjalan työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut eli työvoimaviranomainen.

Kuntaliitto on nostanut muistiossaan (9.4.2024) esille huolensa TE-palveluiden rahoituksen riittämättömyydestä. Kuntaliitto on huolissaan siitä, että TE-palveluiden rahoitus ei vastaa uusien velvoitteiden aiheuttamia kuluja. Uudistuksen tavoitteet työllisyyden lisäämisestä ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisestä toteutuvat vain, jos uudistus toteutetaan kustannusneutraalina, TE-palveluiden normeja puretaan ja arvioidaan, ovatko kaikki työllisyyspalveluiden asiakkaat oikealla etuudella.

Työ- ja elinkeinopalveluiden uudistus muuttaa kuntataloutta ja nostaa TE-kokonaisuuden kunnille merkittäväksi palvelukokonaisuudeksi. Uudistus lisää kuntien kuluja sekä siirtyvien palveluiden, että kasvavan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun myötä. Rahoitusperiaatteen mukaan valtiolla on velvollisuus huolehtia kuntien taloudellisista edellytyksistä niille lailla määrätyissä tehtävissä.

Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Etelä-Karjalan työllisyys- ja maahanmuuttopalvelujen lautakunnan on tehtävä Lappeenrannan kaupunginvaltuustolle esitys seuraavan kalenterivuoden talousarvioksi ja seuraavien vuosien taloussuunnitelmaksi noudattaen Lappeenrannan kaupunginhallituksen antamia talousarvion valmisteluohjeita. Talousarvioon otetaan yhteistoiminnan tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja osoitetaan rahoitustarpeen kattaminen sopijakuntien maksuosuuksilla ja muilla tuloilla. Talousarvio on laadittava siten, että edellytykset yhteistoiminnan hoitamiseen turvataan. Yhteistoiminnan tehtävissä ja niiden rahoituksessa on noudatettava talousarviota.

Työllisyys- ja maahanmuuttopalveluiden talousarvion mukaiset nettotoimintamenot ja poistot katetaan kuntien maksuosuuksilla.

Näin ollen, mikäli valtionosuudet eivät riitä kattamaan kustannuksia, kasvavat kustannukset rasittavat kunnan taloutta. Uudistuksen tulisi olla kunnille kustannusneutraali. Riskinä on TE-uudistuksen kustannusten nousu valtionosuuksia korkeammaksi. Uutta toimintaa organisoidessa ja

sen talousarviota laadittaessa on erityisen tärkeää huomioida kustannustehokkuus ja palvelujen vaikuttavuus, jotta uudistuksesta ei muodostu kunnille pysyvää kuluerää, joka rasittaisi kuntien taloutta kestävästi.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Bergman Jukka-Pekka

Päätösehdotus

Kunnanhallitus keskustelee TE-uudistuksen kustannusvaikutuksista ja linjaa kustannustehokkuuden vaatimuksesta. Ruokolahden kunta edellyttää TE-toiminnan organisoimista olemassa olevaan budjettiin siten, ettei toiminnan käynnistäminen synnytä kunnalle laskennallista alijäämää.

Päätös

Hyväksyttiin.